

הרחבות ריקים מאדם אך מלאים בתוכן - מאת יעלה אקשטיין

ישראל

בימים כתיקונם אני מבלה את רוב זמני במרחב הציבורי, הרחוב המוכר או הלא מוכר שמשמש לרבים כמקום מעבר, מרחב לפעילות גופנית, או אזור בילוי... מהווה עבורי מקור השראה.

אחד הסיורים האהובים עלי ביותר הוא סיור הגרפיטי. הסיבה העיקרית לכך, זה הקסם שאני חשה כאשר אני מצליחה לתווך את השפה הזאת לאורחים שלי. כשאני רואה בעיניהם שפתאום הם מבינים שמאחורי הקשקוש על הקיר מסתתר עולם שלם של מחאה ויצירה, אומנות ונדלזים, התבטאות והשתקה של קבוצות ושל בודדים, ויותר מכל רצון ליפות ורצון להשפיע.

פתחתי וציינתי שהימים האחרונים הם לא ימים כתיקונם והרחבות אכן פחות נגישים ויותר ריקים. אני רואה בכך דווקא הזדמנות טובה לגלות כמה תוכן יש בהם.

רוב אומני הרחוב הפעילים מתחזקים עמוד פייסבוק או/ו אינסטגרם שמאפשר לנו לעקוב אחר האומן או אחר זהותו הבדויה. אנונימיות חשובה מאוד בעולם הזה! בכל זאת מדובר במעשה בלתי חוקי שיכול להיגמר בכנס או אפילו במעצר. גם אלה שלא לחלוטין מקפידים על האנונימיות נהנים מההילה ששם בדוי מעניק להם.

לשם הבדוי הזה יש מונח בשפת הרחוב והוא נקרא tag. ה tag של האמן יכול להיות מילה או משפט או אפילו ציור קטן, בעזרת הטאג אנחנו הצופים יודעים לזהות את האמן ולהמשיך לעקוב אחריו. למרות זאת יש מספר קטן של אמנים שמסתפקים בטביעת האצבע הייחודית שלהם ולא מאמצים טאג, הם סומכים על כך שכבר נדע לזהות את עבודותיהם.

גרפיטי נמצא כמעט בכל פינה במרחב האורבני ובאזורים נטושים בפריפריה. יש ריכוזים גדולים בתל אביב בשכונות פלורנטין, נחלת בנימין, קריית המלאכה והתחנה המרכזית החדשה. ניתן למצוא ריכוזים גם במרכז ירושלים ובעיר התחתית בחיפה.

ברצוני לחשוף בפניכם כמה אמנים אהובים שתוכלו לחפש ולחקור במרחב הוירטואלי. כאשר הכל ישוב על מקומו תצאו למצוא אותם ברחובות.

ID-Imaginary duck - אמנית מפתיעה שמצליחה תמיד לעורר מחשבה ו/או לעלות חיוך. בעבר הייתה יוצקת ברווזים ופרצופים בגבס, מדביקה ומציירת להם גוף ומוסיפה אמירה. היום בעיקר ניתן לראות דמויות של ילדות שהיא מציירת בשחור, אדום ולבן ולאחרונה גם שועל אדום בפוזות שונות. מעניין לראות שמבחינת חומר בחירה האמנית להשתמש בצבע אקרילי ולא בספרי כמו שמצפים מגרפיטי. <https://m.facebook.com/Imaginary-Duck-505967942847910>

הילה שלג היא כותבת, מוזיקאית, משוררת ויוצרת, זוכת פרס אקו"ם ע"ש עלי מוהר לעידוד פרסום היצירה למחברת. הזיקה והאהבה שלה למלים ולשפה, הן הבסיס לכל הדברים שהיא יוצרת. לפני חמש שנים התחילה פרויקט כיתובי קיר במסגרתו היא כותבת באמצעות מכחולים וצבעי אקריליק משפטים שהגתה. היא כותבת על קירות במרחב הציבורי תוך התכתבות עם הסביבה או בהתייחסות לגרפיטי קיים. את היצירות שלה היא מצלמת ומעלה לרשת. המשפט שפתח את הפרויקט הוא "עשיתי המון חיים בטעויות שלי", שהפך ויראלי. <https://www.instagram.com/hilasheleg>

Pit_hagorean - שחקן חדש יחסית במרחב ומלא בהומור. העבודות של פיט משחקות עם המרחב הציבורי. אחת העבודות המפורסמות שלו זה מדבקות החיוך על גבי פחי אשפה בדרום תל אביב. חפשו אותו באינסטגרם Pit_hagorean

אירופה

בקיץ אני מלווה קבוצות באירופה. את זמני החופשי שם אני מנצלת בחיפוש אחר גרפיטי. גרפיטי מאפשר למבקר לקבל מבט מאוד אינטימי וכנה על החברה והתרבות המקומית. ממחאה חברתית ברחובות פריז, דרך רחוב בגנט שבבלגיה אשר כולו מוקדש לריסוס, ועד עבודות לא חוקיות אך אסטטיות בטירוף ברחובות בריסל ואמסטרדם.

העולם הופך לכפר גלובלי גם בסצ'נה של הגרפיטי ולכן פה ושם אנחנו רואים אמני רחוב בינלאומיים, אך עדיין רוב האמנים שאני פוגשת על קירות אירופה הם מקומיים. העובדה שאני לא דוברת את השפה או לא מכירה את כל הפוליטיקה המקומית לא מונע ממני להנות מהעבודות, אומנות טובה מדברת בעד עצמה.

הכנתי לכם טעימה קטנה מכמה מקומות:

בריסל - מדובר בעיר שגם ככה מתהדרת ומתגאה בתרבות עשירה של קומיקס הכולל בין היתר את הדרדסים וטין טין ולכן רחובות העיר מקושטים באומנות רחוב של דמויות קומיקס אשר נעשתה בהזמנה מהעירייה. על ההבדל בין אומנות רחוב בהזמנה לעבודות גרפיטי אשתדל להרחיב בהזדמנות אחרת. מה שבטוח, במרכז בריסל אמני הגרפיטי צריכים להשקיע כדי לתפוס את העין במרחב שהוא גם ככה צבעוני ועשיר בקומיקס. שתי עבודות הרשימו אותי במיוחד. אחת מהן היא עבודה שבלונה יצירתית בה רואים עובדי עירייה מיניאטוריים רוכבים על חתולי רחוב במרדף אחר שקית זבל ענקית. העבודה השנייה היא קיר ענק צבוע בשלל צבעים בקצה סמטה אחורית, נקודת אור של שמחה בין מבנים המחופים בלבנים חומות מונוכרומטיות.

פריז - רובע האמנים במונמרט הוא מקום מוצלח מאוד למפגש ראשוני עם אמני הגרפיטי הצרפתים. זה מאוד מעודד שהמקום שבעבר היה כפר אמנים בוהמי בפאתי פריז והתגלגל למוקד תיירותי מפורסם עובר גלגול נוסף והופך גם למוקד לאומנות רחוב אוונגרדית. יש קסם בניגודיות הזאת בין הפסטורלי לוונדליסטי.

גנט - כיאה לפלמים הם לא יגידו לא לגרפיטי, כי זה חופש ביטוי והם הרי אנשים ליברלים. אבל הם כן יגבילו את המרחב שבו הם מאפשרים לביטוי הזה להתקיים. כך נולד לו רחוב הגרפיטי. סמטה צרה וארוכה מלאה בצבע עד אפס מקום. מה ששולט שם זה בעיקר הגרפיטי הקלאסי שנולד בארצות הברית בסוף שנות ה 60 והוא הכיתוב המסוגנן של כנופיות הרחוב באותיות צבעוניות ומעוצבות.

כפי שאתם רואים לטייל אפשר גם במחשבות ובדמיון. אני מקווה שעוררתי בכם את החשק לגלות קצת מהתרבות המרתקת הזאת ושניפגש בקרוב בסיום או בטיול בחו"ל.

על הכותבת: יעלה אקשטיין מדריכת טיולים בחו"ל בדגש על מערב אירופה, מורת דרך מורשית בישראל. מעבירה סיורים אורבניים בתל אביב במגוון נושאים. אתם מוזמנים להמשיך לעקוב אחר סיורים וסיפורים בעמוד הפייסבוק או האינסטגרם

<https://www.facebook.com/yeela.ekstein>

[/https://www.instagram.com/yeela_ek](https://www.instagram.com/yeela_ek)

גנט בלגיה
רחוב הגרפיטי

גנט בלגיה
רחוב הגרפיטי

בריסל בלגיה

בריסל בלגיה